

Економічні науки

УДК 336.71

Круглякова Віра Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри фінансового менеджменту

Львівський національний університет імені Івана Франка

Kruhliakova Vira

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Financial Management

Ivan Franko National University of Lviv

ORCID: 0000-0002-0688-8704

Гнатюк Владислава Миколаївна

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,

спеціальність "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок"

Львівського національного університету імені Івана Франка

Gnatiuk Vladyslava

Student of the second (Master's) Level of higher Education,

Specialty "Finance, Banking, Insurance and Stock Market"

Ivan Franko National University of Lviv

ORCID: 0009-0005-0638-509X

**ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ БАНКІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
ПОЛІТИКО-ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ
FINANCIAL STABILITY OF BANKS IN THE CURRENT CONDITIONS
OF POLITICAL AND ECONOMIC UNCERTAINTY**

Анотація. Фінансова стійкість банку є першочерговою умовою здійснення його діяльності та є рушійною ланкою в побудові банківської системи України в цілому. Фінансова стійкість банку характеризується

поступальним розвитком установи за умови позитивної динаміки з прийнятними ризиками та ефективністю, пропорційним та збалансованим зростанням капіталу, ліквідності, активів та фінансових результатів. За умови фінансової стабільності банку капітал і ліквідність зростають випереджаючими темпами. Фінансова стійкість банку безпосередньо залежить від рівня ризику та якості управління активами та пасивами. Забезпечення фінансової стійкості сучасного банку потребує достатнього капіталу.

У статті аналізується фінансова стійкість банків як ключовий елемент стабільності економіки в умовах політико-економічної невизначеності. Розглянуто основні чинники, що впливають на фінансову стійкість, а також можливості її зміцнення. Особливу увагу приділено практичним заходам, які допомагають зменшити ризики та забезпечити адаптацію до нестабільного середовища.

Мета. Метою даної статті є дослідження теоретичних засад і практичних аспектів забезпечення фінансової стійкості банків в умовах політико-економічної нестабільності, визначення ключових чинників впливу та розробка рекомендацій щодо зміцнення фінансової системи в нестабільному середовищі.

Матеріали і методи. Для дослідження фінансової стійкості в умовах політико-економічної нестабільності використовують аналіз макроекономічних і фінансових даних, нормативної бази та аналітичних звітів. Основними методами є економіко-статистичний аналіз, стрес-тестування, моделювання ризиків і кейс-стаді, які допомагають оцінити вплив нестабільності. Це дозволяє розробити практичні рекомендації для зміцнення фінансової стійкості та ефективного управління ризиками.

Результати. З метою забезпечення фінансової стійкості та надійності банківської системи Національний банк України здійснює контроль за дотриманням комерційними банками затверджених

економічних нормативів. Основною метою такого контролю є виявлення проблем та запобігання ризикам у діяльності банків. Результати проведеного дослідження свідчать про позитивну динаміку виконання більшістю комерційних банків обов'язкових економічних нормативів, встановлених НБУ. Більшість з них є прибутковими і мають достатній рівень капіталізації. Проте сучасний банківський сектор демонструє повільний, але стабільний розвиток. Для покращення ситуації НБУ має ліквідувати неплатоспроможні фінустанови, підвищити рівень капіталізації банків та вдосконалити процеси контролю за дотриманням економічних нормативів.

Ключові слова: ефективність, фінансова стійкість, кредитний ризик, прибутковість, ліквідність, прибутковість банківської системи.

Summary. The financial stability of the bank is a primary condition for the implementation of its activities and is a driving link in the construction of the banking system of Ukraine as a whole. The financial stability of the bank is characterized by progressive development of the institution under conditions of positive dynamics with acceptable risks and efficiency, proportional and balanced growth of capital, liquidity, assets and financial results. Under the condition of financial stability of the bank, capital and liquidity grow at a faster pace. The financial stability of the bank directly depends on the level of risk and the quality of asset and liability management. Ensuring the financial stability of a modern bank requires sufficient capital.

The article analyzes the financial stability of banks as a key element of economic stability in conditions of political and economic uncertainty. The main factors affecting financial stability, as well as the possibilities of its strengthening, are considered. Particular attention is paid to practical measures that help reduce risks and ensure adaptation to an unstable environment.

Purpose. The purpose of this article is to study the theoretical foundations and practical aspects of ensuring the financial stability of banks in conditions of political and economic instability, to identify the key influencing factors and to develop recommendations for strengthening the financial system in an unstable environment.

Materials and methods. Analysis of macroeconomic and financial data, regulatory framework and analytical reports is used to study financial stability in conditions of political and economic instability. The main methods are economic and statistical analysis, stress testing, risk modeling and case studies, which help to assess the impact of volatility. This allows for the development of practical recommendations for strengthening financial stability and effective risk management.

Results. In order to ensure the financial stability and reliability of the banking system, the National Bank of Ukraine monitors commercial banks' compliance with approved economic regulations. The main purpose of such control is to identify problems and prevent risks in banks' activities. The results of the conducted research indicate the positive dynamics of the implementation of the mandatory economic standards established by the NBU by the majority of commercial banks. Most of them are profitable and have a sufficient level of capitalization. However, the modern banking sector shows slow but steady development. To improve the situation, the NBU should liquidate insolvent financial institutions, increase the level of capitalization of banks, and improve the processes of monitoring compliance with economic standards.

Key words: efficiency, financial stability, credit risk, profitability, liquidity, profitability of the banking system.

Постановка проблеми. Фінансова стійкість банківських установ є фундаментом стабільного функціонування будь-якої економіки. В умовах політико-економічної нестабільності вона стає вирішальним фактором, що

дозволяє підтримувати баланс між доходами та витратами, забезпечувати ефективне управління фінансовими ресурсами та уникати економічних катастроф.

Проте політико-економічна нестабільність, що виникає внаслідок політичних криз, глобальних економічних шоків, збройних конфліктів, санкцій та пандемій, створює безпрецедентні ризики для фінансових систем. Непередбачуваність державної політики, коливання валютних курсів, зростання державного боргу та низький рівень інвестиційної привабливості підривають здатність економік до стабільного функціонування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню основних аспектів фінансової стійкості банків присвячено численним працям як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Зокрема, Ю.С. Довгаль та Р.О. Чамара вивчали термін «фінансова стійкість комерційного банку», визначаючи його як стан банківської установи, що характеризується платоспроможністю, ліквідністю, наявністю достатнього регулятивного капіталу для покриття всіх можливих ризиків, пов'язаних із банківською діяльністю, а також достатньою рентабельністю, що свідчить про максимально ефективне використання її активів. Золковер А.О. і Гуменюк А.О. вивчали методи забезпечення фінансової стійкості комерційних банків [4], Юрчишена Л.В. та Подолян С.В. у своїх працях досліджували оцінку фінансової стійкості комерційного банку [9]; Русіна Ю.О. і Легейда А.Г. вивчали способи забезпечення фінансової стійкості банку [8].

Метою статті є дослідження теоретичних засад і практичних аспектів забезпечення фінансової стійкості банків в умовах політико-економічної нестабільності, визначення ключових чинників впливу та розробка рекомендацій щодо зміцнення фінансової системи в нестабільному середовищі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Комерційні банки є унікальним явищем в економіці. Різноманітність банківської діяльності робить її розуміння залежним від того, яку саме сторону банку розглядають у конкретний момент. Зазвичай банківську діяльність сприймають як сукупність посередницьких операцій на грошовому ринку, які виконують спеціалізовані установи (банки). Ця діяльність є винятковою, оскільки здійснюється на основі законодавства і під особливим контролем державних регуляторних органів.

Зокрема, в Законі України “Про банки та банківську діяльність” банківську діяльність визначено як: “залучення у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб” [1]. Іншими словами, банківську діяльність можна розглядати як низку операцій, таких як кредитування, депозити та платежі. Зрозуміло, що розуміння змісту банківської діяльності не обмежується переліком операцій, які здійснюють банки на грошовому ринку.

Фінансова стійкість банку – це динамічна інтегральна характеристика здатності банку як системи перетворення ресурсів та ризиків ефективно виконувати свої функції, враховуючи наявний баланс економічних інтересів, при цьому витримуючи вплив зовнішніх і внутрішніх факторів.

Гарантія фінансової стійкості банків є важливим аспектом стабільної банківської системи, яка є основою для успішних економічних реформ і макроекономічного зростання. Ця роль стає особливо актуальною в умовах кризових ситуацій і потрясінь, коли банки, виконуючи функції фінансових посередників, забезпечують безперервний рух грошових коштів в економіці, оперативні та безпечні розрахунки, а також інвестування в різні сфери діяльності. Сьогоднішній військовий стан в нашій країні загрожує не лише життю та здоров’ю населення, але й економічній стабільності

держави. Проте банківська система продовжує функціонувати стабільно, незважаючи на ці виклики.

Основою цієї стабільності є ефективне управління банківськими ресурсами та дотримання нормативів капіталу. Розглянемо виконання банківських нормативів капіталу за період з 2018 по 2022 рік (табл. 1).

Таблиця 1

Аналіз нормативів капіталу банківської системи України

Норматив	Станом на				
	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023
Регулятивний капітал, млн грн Н1	126116,7	150313,8	182283,6	211742,3	211091,1
Відхилення від попереднього року, %	-	+19,19	+21,27	+16,16	-0,31
Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу (не менше 10 %) Н2	16,18	19,66	21,98	18,01	19,68
Відхилення від попереднього року, в.п.	-	+3,48	+2,32	-3,97	+1,67
Норматив достатності основного капіталу (не менше 7%) Н3	10,43	13,50	15,67	11,99	13,12
Відхилення від попереднього року, в.п.	-	+3,07	+2,17	-3,68	+1,13

Джерело: складено автором за даними [3]

Щодо нормативу адекватності регулятивного капіталу Н1, українська банківська система в основному відповідає його вимогам. Однак у 2022 році було зафіксовано невелике зниження цього показника. Норматив достатності регулятивного капіталу Н2 дотримувався банками протягом усього аналізованого періоду, хоча в 2022 році його значення трохи зросло. Що стосується нормативу основного капіталу Н3, він також виконувався в період з 2018 по 2022 роки, а невелике зниження у 2021 році не створило загроз для стабільності банківського капіталу.

Узагальнюючими показниками оцінки фінансової стійкості банків в сучасних умовах є їх платоспроможність та ліквідність. Ці показники тісно взаємопов'язані. Основою платоспроможності банків є їх ліквідність. Проте платоспроможність залежить не лише від ліквідності, а й від ряду інших

факторів, таких як політична та економічна ситуація в країні чи регіоні, стан грошово-кредитного ринку, можливості рефінансування в НБУ, розвиток ринку цінних паперів, наявність і досконалість заставного законодавства, забезпеченість банку власним капіталом, надійність клієнтів і банків-партнерів, спеціалізація та різноманітність банківських послуг даного фінансово-кредитного закладу, а також інші фактори.

Обов'язкові резервні вимоги є також важливим інструментом для підтримки ліквідності банків. Збільшення обов'язкових резервів на поточних рахунках для фізичних осіб у квітні 2023 року допоможе зменшити надлишок ліквідності в банківському секторі. За прогнозами НБУ, це призведе до зростання загального обсягу обов'язкових резервів приблизно на 60 млрд грн. Очікується, що зменшення вільних коштів спонукатиме банки активніше конкурувати за строкові депозити фізичних осіб, що, в свою чергу, призведе до підвищення відсоткових ставок на депозити в гривні.

У табл. 2 представлено динаміку змін показників ліквідності та прибутковості банківської системи України.

Таблиця 2

Аналіз показників ліквідності та прибутковості банківської системи України за 2019-2023 рр.

Норматив	Станом на				
	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023
Коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR _{вв}) середнє значення по банківській системі, %	464,06	463,25	748,56	1104,73	1516,19
Коефіцієнт покриття ліквідністю в іноземній валюті (LCR _{ів}) середнє значення по банківській системі, %	381,11	587,39	911,69	620,44	868,82
Коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) середнє значення по банківській системі, %	222,23	222,92	194,23	197,02	238,06

Джерело: складено автором за даними [3]

При аналізі змін у показниках ліквідності банківської системи України слід звернути увагу на дані станом на 1 січня 2022 року: середнє значення коефіцієнта покриття ліквідністю в іноземній валюті (LCR_{iv}) становило 464,06%; середнє значення коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR_{vv}) становило 381,11%; середнє значення коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) досягло 222,23%.

Протягом 2022 року ліквідність банків залишалася на стабільно високому рівні, з тенденцією до помітного зростання ключових показників. Середнє значення LCR_{vv} підвищилося більш ніж утричі, досягнувши 1516,19% на 1 січня 2023 року. LCR_{iv} за рік зріс у 2,28 рази, а найвищий рівень спостерігався в липні 2022 року. Динаміка NSFR свідчить про те, що в групі ощадних банків не сталося значних змін у 2022 році, а на початок 2023 року цей показник складав 238,06% [3].

Банківська система України демонструє позитивні тенденції у сфері управління кредитними ризиками, що є важливим фактором для підтримання фінансової стабільності в умовах нестабільного економічного середовища.

У табл. 3 проведено аналіз нормативів кредитного ризику банківської системи України.

Таблиця 3

Аналіз нормативів кредитного ризику банківської системи України за 2019-2023 рр.

Норматив	Станом на				
	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023
Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (не більше 25 %) Н7	19,83	17,61	19,14	18,60	17,80
Норматив великих кредитних ризиків (не більше 8-кратного розміру регулятивного капіталу) Н8	176,23	105,00	87,39	72,35	86,33
Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (не більше 25 %) Н9	10,41	7,02	4,10	3,71	2,81

Джерело: складено автором за даними [3]

Згідно табл. 3, норматив Н7 (максимальний розмір кредитного ризику на одного контрагента) знаходяться в межах нормативу ($\leq 25\%$), що свідчить про дотримання банками вимог регулятора. Незначне зниження до 17,80% станом на 2023 рік свідчить про поступове зменшення концентрації ризиків на одного контрагента, що підвищує стабільність банків.

Норматив Н8 (великі кредитні ризики) знаходиться показника суттєво зменшилися з 2019 року, наблизившись до регуляторного обмеження (≤ 8 -кратного регулятивного капіталу). Зниження до 72,35% у 2022 році, з подальшим невеликим зростанням у 2023 році (86,33%), свідчить про посилення контролю за великими кредитними операціями та стабілізацію кредитного портфеля.

Норматив Н9 (кредитний ризик за операціями з пов'язаними особами) демонструє стабільне зменшення, досягнувши 2,81% у 2023 році, що значно нижче нормативу ($\leq 25\%$). Це свідчить про посилення регуляторного нагляду та зменшення потенційних конфліктів інтересів у кредитуванні пов'язаних осіб.

Отже, усі показники кредитного ризику відповідають встановленим регулятором вимогам, що свідчить про ефективний контроль і управління ризиками в банківській системі. Банки поступово знижують залежність від окремих великих контрагентів і ризикових кредитів, що підвищує їх стійкість до зовнішніх шоків.

В умовах політико-економічної нестабільності банки мають вживати цільових заходів, які спрямовані на мінімізацію ризиків, підвищення фінансової стійкості та адаптацію до нових викликів, а саме:

1. Управління кредитним ризиком:

- розподіл кредитів між різними секторами економіки, регіонами та контрагентами для зменшення залежності від окремих галузей чи клієнтів;
- застосування скорингових систем, штучного інтелекту та Big Data для аналізу кредитоспроможності позичальників;

- раннє виявлення ознак неплатоспроможності клієнтів і вживання заходів щодо реструктуризації боргу.

2. Підвищення ліквідності:

- підтримання достатнього рівня ліквідних активів для покриття короткострокових зобов'язань;

- формування резервів на покриття потенційних втрат від ризикових операцій;

- постійний моніторинг і підвищення нормативів ліквідності для забезпечення фінансової стабільності.

3. Поліпшення управління ринковими ризиками:

- використання фінансових інструментів (форвардів, ф'ючерсів, опціонів) для зменшення впливу коливань валютного курсу та ставок;

- залучення інвестицій, розвиток нових банківських продуктів і послуг для зменшення залежності від окремих операцій.

Практичні заходи, спрямовані на зменшення банківських ризиків і адаптацію до нестабільності, дозволяють забезпечити стабільність і надійність банківської системи навіть у кризових умовах. Їх впровадження є необхідним для збереження довіри клієнтів, підтримки ліквідності та підвищення конкурентоспроможності банків.

Також фінансовій стабільності українських комерційних банків на поточному етапі найчастіше загрожують такі негативні фактори, як триваюче навмисне ослаблення репутації їх бізнесу; недосконала система підбору персоналу для комерційних банків; надання клієнтам недостовірної інформації; використання фальшивих векселів, цінних паперів та гарантійних листів; високий рівень неповернення кредитів, в банківському секторі юридично нестабільний характер цього питання; неповний підхід до оцінки кредитного ризику; відсутність систематизованих даних про недобросовісних позичальників; значний рівень спрацьовування кредитних карт, банкоматів; несанкціонований доступ інформації; недосконалість

структури, що забезпечує внутрішню і зовнішню безпеку банківських установ.

Для створення умов, що сприяють встановленню і зміцненню фінансової стійкості комерційних банків, держава повинна вжити заходів законодавчого та нормативного характеру:

- організувати спеціальне незалежне відомство, яке займатиметься визначенням рейтингу комерційних банків і інформуватиме про це всіх зацікавлених осіб;

- в рамках Асоціації українських банків створити базу даних про позичальників вітчизняних комерційних банків, в якій зберігалася б інформація про фінансовий стан суб'єктів господарювання, їх здатність виплачувати проценти і погашати борги, а також реєстр гарантій і застав;

- сприяти усуненню законодавчих обмежень щодо участі банків у створенні інших фінансово-кредитних інститутів та промислово-фінансових груп шляхом злиття банківського, фінансово-промислового капіталу. Формування дочірніх банків призведе до фундаментальних змін у банківському секторі України, прискорить розвиток ринку цінних паперів, викличе інтерес у населення.

Крім того, необхідно ввести в законодавчому порядку більш повну відповідальність акціонерів (учасників) банку за використання залучених банками коштів, оскільки на сьогодні вони несуть відповідальність лише в межах свого внеску, як це передбачено законом України “Про господарські товариства”.

Звичайно, банки повинні організаційно перебудовувати свою діяльність для забезпечення власної фінансової стійкості. Для цього їм необхідно:

- створити підрозділи управління кредитними ризиками (якщо вони ще не організовані), такі як кредитні комітети чи інші відповідні підрозділи;

- вжити заходів для подальшого всебічного розвитку внутрішнього аудиту та використовувати його висновки в поточному та стратегічному управлінні фінансовою стійкістю;
- запровадити планування і прогнозування роботи щодо залучення та розміщення ресурсів, забезпечити своєчасне доведення планів і лімітів до установ банків (філій, представництв тощо);
- посилити політику диверсифікації активів і пасивів, виходячи з того, що максимальний ризик на одного позичальника не повинен реально перевищувати 10% власних коштів банку;
- розгорнути роботу з розширення кола вкладників і уникати концентрації залишків коштів на депозитних і вкладних рахунках обмеженої кількості вкладників;
- намагатися переорієнтувати діяльність банку на розширення асортименту банківських послуг;
- здійснювати політику збільшення доходів банку за рахунок розширення банківських послуг та операцій, зокрема через реалізацію розрахунків як найменш ризикових операцій.

Важливою умовою забезпечення фінансової стійкості комерційних банків є надійність джерел і гарантій погашення виданих кредитів. Цю проблему слід вирішувати на законодавчому рівні за участю Фонду державного майна. Зокрема, необхідно знайти рішення щодо надання в заставу виробничих та інших споруд підприємств, а також визначити механізм реалізації цієї застави і можливість надання в заставу контрольних пакетів акцій корпоративних підприємств. Гарантіями повернення кредитів для державних підприємств можуть бути спеціально випущені казначейські зобов'язання (векселі) з наданням їм статусу вільно оборотних платіжних коштів.

З метою стимулювання комерційних банків до надання кредитів для стабілізації та розвитку виробництва пропонується: дозволити видачу

довгострокових кредитів під розроблені стабілізаційні програми за рахунок скорочення обов'язкових резервів на 50%; встановити процентну ставку на кредити, що видаються з урахуванням пільг щодо резервів, на рівні 10% річних; звільнити від оподаткування доходи, отримані комерційними банками від надання довгострокових кредитів; визначити, що для погашення довгострокових кредитів в першу чергу (щодо оподаткування) використовується прибуток, отриманий від заходу, на який було видано кредит.

Висновки. В умовах політико-економічної нестабільності фінансова стійкість банківської системи України є ключовим фактором забезпечення стабільності економіки. Аналіз показників ліквідності, кредитних ризиків, рентабельності та інших фінансових нормативів свідчить про такі основні тенденції: банки забезпечили дотримання більшості регуляторних вимог, включаючи нормативи ліквідності (LCR, NSFR), кредитних ризиків (Н7, Н8, Н9) та рентабельності, а також сприяли поліпшенню рентабельності операційної діяльності та капіталу банків, що свідчить про ефективність операційного управління в умовах кризи.

Банки також демонструють високий рівень адаптації до зовнішніх викликів завдяки застосуванню сучасних технологій, диверсифікації ризиків та підвищенню прозорості операцій. Важливими є заходи щодо посилення кібербезпеки, впровадження нових моделей ризик-менеджменту та оптимізації операційних процесів.

Загалом банківська система України демонструє стійкість до сучасних викликів, однак потребує подальших зусиль для забезпечення довгострокової стабільності та ефективного реагування на зовнішні ризики.

Література

1. Про банки та банківську діяльність: Закон України № 2121 – III від 07.12.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 30.11.2024)
2. Довгаль Ю.С., Чамара Р.О. Сутність фінансової стійкості комерційного банку та ефективні шляхи її забезпечення. URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1501/15djssfs.pdf> (дата звернення: 28.11.2024).
3. Звіт про оцінку стійкості банків у 2023 році. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-pro-otsinku-stiykosti-bankiv-u-2023-rotsi> (дата звернення: 01.12.2024).
4. Золковер А.О., Гуменюк А.О. Методи забезпечення фінансової стійкості комерційних банків. *International scientific journal*. 2015. № 2. С. 32-35.
5. Лінтур І. В., Демчик С. М. Оцінка фінансової стійкості банківської системи на основі індикаторів та економічних нормативів НБУ як інструментів монетарного регулювання. *Економіка та суспільство*. 2021. № 24. С. 5 URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/214/205> (дата звернення: 30.11.2024).
6. Христофорова О.Ф., Мінасян М.Т. Ліквідність банківської системи та практичні аспекти її забезпечення в сучасних умовах України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2019. Вип. 36. С. 109-114.
7. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua/> (дата звернення: 01.12.2024)
8. Русіна Ю.О., Легейда А.Г. Забезпечення фінансової стійкості комерційного банку. *International scientific journal*. 2015. № 2. С. 87-90.

9. Юрчишена Л.В., Подолян С.В. Оцінка фінансової стійкості комерційного банку. *Регіональна бізнес-економіка та управління*. 2013. № 3. С. 72-79.

References

1. On Banks and Banking Activity: Law of Ukraine No. 2121 – III dated 07.12.2000. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> [in Ukrainian].

2. Dovgal, Y.S. and Chamara, R.O. (2015), The essence of financial stability of a commercial bank and effective ways to ensure it [Sutnist' finansovoyi stiykosti komertsiynoho banku ta efektyvni shlyakhy yiyi zabezpechennya]. Available at: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1501/15djssfs.pdf> [in Ukrainian].

3. Report on the assessment of the sustainability of banks in 2023. [Zvit pro otsinku stiykosti bankiv u 2023 rotsi]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-pro-otsinku-stiykosti-bankiv-u-2023-rotsi> [in Ukrainian].

4. Zolkover, A.O. and Gumenyuk, A.O. (2015), Methods of ensuring the financial stability of commercial banks [Metody zabezpechennya finansovoyi stiykosti komertsiynykh bankiv]. *International scientific journal*, vol. 2, pp. 32-35 [in Ukrainian].

5. Lintur, I. V. and Demchyk, S. M. (2021), Assessment of the financial stability of the banking system on the basis of indicators and economic standards of the NBU as instruments of monetary regulation. [Otsinka finansovoyi stiykosti bankivs'koyi systemy na osnovi indykatoriv ta ekonomichnykh normatyviv NBU yak instrumentiv monetarnoho rehulyuvannya]. *Ekonomika ta suspil'stvo* [Online], vol. 24. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/214/205> [in Ukrainian].

6. Khrystoforova, O.F. and Minasian, M.T. (2019) Liquidity of the banking system and practical aspects its security in modern conditions of Ukraine [Likvidnist' bankivs'koyi systemy ta praktychni aspekty yiyi zabezpechennya v suchasnykh umovakh Ukrayiny]. *Naukovyj visnyk Khersons'koho derzhavnoho universytetu*, vol. 36, pp. 109114 [in Ukrainian].

7. *The official site of the National bank of Ukraine – Ofitsiynyy sayt Natsional'noho banku Ukrayiny*. available at: <http://www.bank.gov.ua/> [in Ukrainian].

8. Rusina, Y.O. and Legeida, A.G. (2015), Ensuring the financial stability of a commercial bank [Zabezpechennya finansovoyi stiykosti komertsynoho banku]. *International scientific journal*, vol. 2, pp. 87-90 [in Ukrainian].

9. Yurchishena, L.V. and Podolyan, S.V. (2013), Assessment of financial stability of a commercial bank [Otsinka finansovoyi stiykosti komertsynoho banku]. *Rehionalna biznes-ekonomika ta upravlinnia*, vol. 3, pp. 72-79 [in Ukrainian].